

Ocenění českých vědců v roce 2012

Akademická prémie – Jaroslav Doležel

Prestížní Akademickou premií – Praemium Academiae – udělil v úterý 26. června 2012 v sídle Akademie věd ČR v Praze její předseda prof. Ing. Jiří Drahoš, DrSc., dr. h. c., dvěma vynikajícím vědcům. Letošními laureáty se stali doc. Ing. Jaroslav Doležel, DrSc., z Ústavu experimentální botaniky AV ČR, v. v. i., a RNDr. Pavel Spurný, CSc., z Astronomického ústavu AV ČR, v. v. i.

Akademickou premií získávají mimořádné vědecké osobnosti, které již založily vědecké školy, v mezinárodním měřítku patří ke špičce svého oboru a vytvářejí prestiž Akademie věd ČR jako celku. Smyslem ocenění je podpora našich badatelských kapacit a vytváření takových podmínek, v nichž by mohly lépe rozvinout svůj potenciál ve prospěch Akademie věd a celé české vědy. Finanční prémie do výše pěti milionů Kč ročně zahrnuje po dobu 6 let náklady spojené s výzkumem, pořízením přístrojů a mzdami pro nositele a jeho spolupracovníky.

Jaroslav Doležel je vědeckým ředitelem Centra regionu Haná pro biotechnologický a zemědělský výzkum sídlícího v Olomouci a vedoucím jeho výzkumné jednotky Centrum strukturální a funkční genomiky rostlin Ústavu experimentální botaniky AV ČR, v. v. i. (bližší informace na adresách: www.cr-hana.eu a olomouc.ueb.cas.cz). Zásadním způsobem se podílel na vypracování nových metod analýzy jaderného genomu rostlin, a to včetně průtokové cytometrie, která nachází rozsáhlé uplatnění např. v taxonomii, ekologii i v praktickém šlechtění (viz také Živa 2012, 4: 155–157). Pro nakladatelství Wiley-VCH editoval první a dosud jedinou knihu věnovanou této oblasti (2007). V oboru strukturální genomiky formuloval a rozvinul koncepci chromozomové genomiky, která díky spojení metod cytometrie, cytogenetiky a ge-

nomiky umožňuje analýzu velkých a složitých genomů. Pomocí nově vyvinutých metod získává se svým týmem důležité poznatky o struktuře a evoluci polyploidních a hybridních genomů rostlin a je klíčovým členem mezinárodních konsorcií zaměřených na sekvenování genomů *de novo*, včetně složitého a velmi rozsáhlého genomu jedné z nejdůležitějších obilnin – pšenice. Metody vyvinuté týmem J. Doležela, stejně jako materiály a poznatky pomocí nich získané, jsou pravidelně a rutinně využívány mnoha univerzitními i jinými výzkumnými institucemi v USA, Evropě i v Asii.

Prémie Otto Wichterleho 2012

Prémii Otto Wichterleho převzalo z rukou předsedy Akademie věd ČR prof. Jiřího Drahoše ve středu 13. června 2012 v pražské Lannově vile 19 mladých badatelů do věku 35 let, kteří úspěšně splnili mimořádné významný vědecký úkol v některém ze specializovaných pracovišť AV ČR. Tato Prémie udělovaná od r. 2002 představuje odměnu, která by měla pozitivně stimlovat perspektivní vědce dosahující mimořádných výsledků a plnicí pracovní úkoly důležité pro rozvoj příslušné vědní disciplíny.

V oblasti věd o živé přírodě a chemických věd získali Prémii Otto Wichterleho v r. 2012 tyto pracovníci: RNDr. Ivan Fiala, Ph.D. (Biologické centrum), Mgr. Hana Pivoňková, Ph.D. (Biofyzikální ústav), Mgr. Ing. Pavel Trávníček, Ph.D. (Botanický ústav), Mgr. Lubomír Košťál, Ph.D. (Fyziologický ústav), Mgr. Vendula Bohlen Šlechtová, Ph.D. (Ústav živočišné fyziologie a genetiky), Mgr. Karel Janko, Ph.D. (Ústav živočišné fyziologie a genetiky) a RNDr. Ivo Rudolf, Ph.D. (Ústav biologie obratlovců).

Cena Igora Míchala pro architekta Jiřího Löwa

U příležitosti pátého výročí založení Fakulty životního prostředí na České zemědělské univerzitě v Praze byla 27. června 2012 předána Cena Igora Míchala udělovaná jednou za pět let vědeckou radou fakulty za významný přínos ochraně životního prostředí. Ocenění je spojeno se jménem Igora Míchala (1932–2002), významného krajinného ekologa a lesníka, autora několika zásadních odborných a řady popularizačních publikací.

Cenu obdržel doc. Ing. arch. Jiří Löw, a to především za své teoretické a metodologické práce v oblasti územních systémů ekologické stability a krajinného rázu, ale rovněž za svou celoživotní pedagogickou činnost.

Mezinárodní ocenění za rozvoj limnologie ve Střední a Jižní Americe pro Jiřího Komárka

Významné mezinárodní ocenění převzal letos v červnu prof. RNDr. Jiří Komárek, DrSc., dlouholetý vědecký pracovník Algologického oddělení Botanického ústavu AV ČR, v. v. i., a přední český odborník na problematiku cyanobakterií a řas (viz Živa 2011, 5: LXXVIII). Čestná plaketa mu byla udělena během mezinárodní limnologické konference, konané při příležitosti 20. výročí vzniku Limnologické společnosti Kolumbie (Medellín, Kolumbie, 16.–26. června 2012). Pozn. redakce: limnologie zkoumá fyzikální, chemické a biologické vlastnosti vnitrozemských vod a procesy v nich probíhající.

Kromě 12 hydrobiologů a limnologů z různých států Jižní Ameriky dostali toto ocenění dva evropští specialisté – profesori Joan Armengol z Barcelony a Jiří Komárek. Ocenění J. Komárka bylo zdůvodněno jeho účastí na významných projektech na Kubě, v Belize, Guatemale, Nikaragui a v Brazílii, které vyústily ve vznik mnoha publikací. Dále byla vyzdvihována jeho pedagogická činnost, především působení jako hostujícího profesora na univerzitě UNAM v Mexiku (Universidad Nacional Autónoma de México) v r. 1996 a vedení postgraduálních kurzů zaměřených na diverzitu cyanobakterií, zejména ve sladkovodních a lesních ekosystémech (Argentina, Brazílie, Kolumbie, Guatemala a Uruguay). Zvláště byl zmíněn jeho autorský podíl na přípravě kapitoly o cyanobakteriích ve velkém souborném díle *Freshwater Algae of North America* (nakladatelství Elsevier Science, USA 2003) zahrnujícím i karibskou oblast.

1 Společná fotografie mladých vědeckých pracovníků Akademie věd ČR, kteří získali Prémii Otto Wichterleho pro r. 2012. Ocenění převzali z rukou předsedy AV ČR Jiřího Drahoše (na snímku v první řadě, druhý zleva). Foto L. Svoboda, Archiv SSČ AV ČR, v. v. i.

1